

Biskup Michal Buzalka sa nenechal zlomiť štátnou mocou, jeho život bol oslavou Krista

Branislav Krasnovský

1. marca 2021 ✚ História ✚ Slovenské osobnosti

Otec biskup Michal Buzalka (*18. september 1885, Svätý Anton, Slovensko – †7. december 1961, Tábor, južné Čechy) bol kňaz, pomocný biskup Trnavskej apoštolskej administratúry a slovenský mučeník, ktorý vo veciach viery a morálky nerobil kompromisy.

Nikdy nepodpísal spoluprácu s komunistickou tajnou políciou, nikdy sa nestal agentom Štátnej bezpečnosti (ŠtB), nikdy nezradil učenie Ježiša Krista a ani katolícku morálku, preto dnes ostáva pre veriacich na Slovensku svetlým vzorom. Prežil štyri režimy (monarchia Rakúsko-Uhorsko, 1. ČSR, 1. Slovenská republika aj tzv. ľudovodemokratický režim po roku 1945). Nebol žiadnou mediálnou celebritou s pluralitnými a vlašnými názormi, ktorá by sa chcela zapáčiť svetskej moci a ktorá by vychádzala v ústrety vládnucim politikom na úkor Cirkvi, ale bol skutočnou silne veriacou osobnosťou, soľou slovenskej zeme.

Život a štúdium Michala Buzalku

Narodil sa v obci Svätý Anton pri Banskej Štiavnici. Vyrastal v chudobnej, ale šťastnej katolíckej rodine. Na mladého Michala Buzalku mal rozhodujúci vplyv národne orientovaný katolícky kňaz František Richard Osvald, ktorý pôsobil v dnešnom Podhorí a s rodinou Buzalkovcov sa veľmi zblížil.

Rodný dom biskupa Michala Buzalku dnes

František Richard Osvald (1845 – 1926) nebol len kňazom, ale aj významným slovenským národným buditeľom, kultúrnym pracovníkom, vydavateľom, redaktorom, publicistom a cirkevným hodnostárom.

Vysvätený bol v roku 1869 v Ostrihome, pôsobil vo viacerých farnostiach. Od roku 1917 bol kanonikom a od roku 1919 generálnym vikárom v Trnave. Od roku 1921 bol pápežským protonotárom a riaditeľom kňazského seminára, spoluzakladateľom Spolku sv. Vojtecha. V rokoch 1919 – 1926 pôsobil ako predseda Muzeálnej slovenskej spoločnosti i Matice Slovenskej a v rokoch 1920 – 1921 pôsobil ako poslanec za Slovenskú ľudovú stranu.

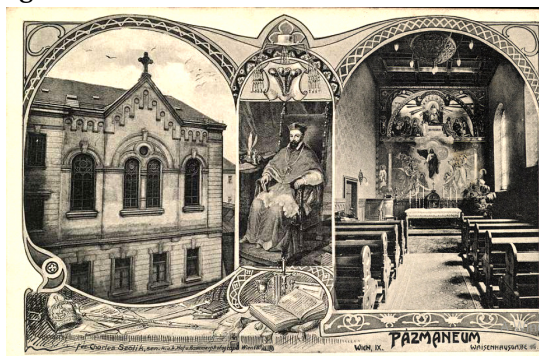
Pôsobil ako redaktor a vydavateľ viacerých teologických i kultúrnych slovenských časopisov (*Kazateľňa*, *Kazateľ*, *Poklad kazateľskej tvorby*, *Literárne listy*, ...), básnik, ktorý sa venoval literárnohistorickej publicistike. Bol filológom, jazykovedcom a od roku 1910 viedol v Spolku sv. Vojtecha revíziu slovenského prekladu Biblie. Venoval sa rozvoju cirkevného školstva a do slovenčiny prekladal náboženskú literatúru z maďarčiny i nemčiny.

Mladý Michal Buzalka teda rástol pod silným katolíckym vplyvom Františka Richarda Osvalda, ktorý sa neskôr stal aj jeho birmovným otcom a až do konca svojho života bol František Richard Osvald pre mladého Michala Buzalku cenným duchovným vodcom a radcom. Zachovala sa tiež časť ich vzájomnej korešpondencie, z ktorej cítiť, ako si mladý Michal Buzalka Františka Richarda Osvalda nesmierne vážil.

V jednom zo svojich listov sa mladý Michal Buzalka Františkovi Rihardovi Osvaldovi sťažoval na ťažké štúdium na katolíckom gymnáziu v Ostrihome, na čo mu František Richard Osvald v liste odpísal:

„Miško, pamätáš si, ako som Ti povedal, že Ostrihom to nie je Banská Štiavnica, čo sa týka štúdií. Iné je vyniknúť v Banskej Štiavnici a iné je vyhovieť profesorom v Ostrihome. Ale nič sa neboj, spoľahni sa na Pána Ježiša Krista. A takisto si nikdy nepredstavuj, že keď budeš kňazom, tak to budeš pánom. To by bola zlá príprava ku kňazstvu. Vždy pros Pána Boha, aby si rád slúžil dušiam k spaseniu kdekoľvek a v akomkoľvek postavení, vtedy budeš opravdivým pánom, lebo inou mocou budeš panovať nad zlým duchom nespokojnosti, ktorý najviac kňaza pokúša...“

Michal Buzalka po absolvovaní benediktínskeho gymnázia v Ostrihome študoval teológiu na univerzite vo Viedni (Pázmaneum). Vo Viedni bol potom 14. júla 1908 vysvätený za kňaza a v roku 1912, rovnako vo Viedni, obhájil aj doktorát z teológie.

Kňazská služba a biskupské pôsobenie Michala Buzalku

V rokoch 1908 – 1912 pôsobil ako kňaz v pastorácii na rôznych miestach: Teplá, Banská Štiavnica, nemocnica sv. Štefana v Budapešti, Skýcov, Vajnory a inde.

V rokoch 1922 – 1924 vykonával funkciu prefekta seminára v Trnave a zároveň tu vyučoval morálnu a pastorálnu teológiu. V rokoch 1924 – 1931 bol farárom v Zavare a v roku 1931 bol vymenovaný za rektora seminára v Trnave. Po prenesení seminára do Bratislavy v roku 1936 a po zriadení Bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave sa stal prvým rektorom jej kňazského seminára, ktorý viedol až do roku 1940. (Funkciu rektora seminára následne zastával opäť v rokoch 1942 – 1950).

15. mája 1938 bol v Ríme vysvätený za pomocného biskupa Trnavskej apoštolskej administratúry ako titulárny biskup konenský. Menoval ho pápež Pius XI. 17. marca 1938. Jeho konsekrácia sa uskutočnila 15. mája 1938, svätiteľom bol Raffaele Rossi (Rád bosých bratov preblahoslavenej Panny Márie z hory Karmel),

sekretár Kongregácie pre biskupov. Spolusvätiteľmi boli Pietro Pisani, emeritný apoštolský delegát pre Indiu a Edoardo Tonna, titulárny arcibiskup garellský.

Biskup Michal Buzalka bol blízkym priateľom vatikánskeho nuncia Mons. Giuseppe Burzia. Dobre chápal nebezpečenstvá, ktoré hrozia Katolíckej cirkvi zo strany nacistického Nemecka a ktoré prorocky definoval aj pápež Pius XII. Chápal, v akej nebezpečnej situácii sa nachádza aj mladá Slovenská republika a počas celého svojho pôsobenia burcoval, bil na poplach a obhajoval nielen Slovákov, ale aj židovské a rómske obyvateľstvo, ktoré na území Slovenska žilo.

Pápež Pius XII.

zdroj: wikimedia commons

Keď v marci 1939 vznikol Slovenský štát (od 21. júla 1939, prijatím Ústavy, Slovenská republika), považovali slovenskí biskupi Jozefa Tisa za najvhodnejšieho kandidáta na úrad prezidenta štátu. Vnímali ho ako muža, ktorý si svojou minulosťou, oddanosťou, neúnavnou prácou a zriedkavou obetavosťou zaslúži dôveru Slovákov. Biskupi prijali vznik Slovenského štátu ako jediné reálne východisko zo situácie, v ktorej sa Slovensko ocitlo pod bezprostredným tlakom nacistického Nemecka.

Slovenský národ sa nachádzal v nesmierne ťažkej situácii, vďaka Božej pomoci sa však situácia vyvinula tak, že Slováci dosiahli bez krviprelievania vznik vlastného štátu, založeného na kresťanských princípoch. Tieto princípy však vážne narúšala II. svetová vojna a nemecká supremácia.

Slovenskí biskupi niekoľkokrát písali prezidentovi Tisovi, pričom odsudzovali prenasledovanie Židov i rasistické antisemitské princípy, ktoré sa snažili na Slovensku presadiť za každú cenu radikáli a prívrženci nemeckých ideí, zoskupení okolo Vojtecha Tuku a Alexandra Macha. Biskup Michal Buzalka zastával okrem funkcie pomocného biskupa v rokoch 1939 – 1945 aj funkciu predsedu Katolíckej akcie a Združenia katolíckej mládeže. V roku 1940 bol vymenovaný za vojenského vikára Slovenskej armády a v tejto funkcii zotrval až do roku 1945.

Aj vďaka rozhodnému postoju slovenských kňazov a rozhodnutiu prezidenta Tisa sa v roku 1942 zastavili deportácie Židov zo slovenského územia. Tieto boli obnovené až po vypuknutí, resp. potlačení Slovenského národného povstania, už pod taktovkou Nemcov.

3. decembra 1944 slovenskí biskupi napísali slovenskému prezidentovi Jozefovi Tisovi list, v ktorom uviedli:

„Najdôstojnejší pán prezident, dolupodpísaní slovenskí biskupi sme sa predbežne stretli v Nitre a rokujeme o rôznych ťažkostiach tejto doby... Samo osebe je zrejmé z týchto vecí, že veľká škoda prichádza na Cirkev a na klérus, a preto naliehavo prosíme Vašu Excelenciu, aby celým svojím vplyvom zabránila ubližovaniu slovenskému obyvateľstvu a osobitne Židom. Ak by to v skutočnosti nebolo možné, úpenlivo prosíme Vašu Excelenciu, aby sa chcela zrieknuť úlohy prezidenta, aby zodpovednosť za tú katastrofu nášho ľudu neťažila Vašu Excelenciu, Cirkev a klérus... S veľkým potešením uznávame veľké zásluhy Vašej Excelencie pre dobro nášho ľudu a najlepší úmysel vo všetkých podujatiach...”

Podpísaní: najodddanejší Karol Kmeťko, arcibiskup; Andrej Škrábik, biskup banskobystrický; Michal Buzalka, titulárny biskup; Eduard Nécsey, titulárny biskup.

Po skončení II. svetovej vojny bol biskup Michal Buzalka v roku 1945 vďaka vykonštruovaným obvineniam uväznený na štyri mesiace. Toto uväznenie sa stalo predzvestou neskoršieho, ešte tvrdšieho odsúdenia.

Biskup Michal Buzalka ostal verný Kristovi až do konca svojho života

V rámci represálií KSČ voči rímskokatolíckej Cirkvi na Slovensku bol Michal Buzalka 12. júla 1950 vzatý do vyšetrovacej väzby, kde bol podrobený fyzickému a psychickému týraniu. Komunistický režim vnímal Michala Buzalku ako ťažkého a nebezpečného zločinca. Z vyšetrovacej väzby poslal otec biskup Michal Buzalka list, v ktorom napísal tieto slová:

„V znamení dnešného dňa prvej nedele mesiaca augusta 1950, zasväteného Božskému srdcu Ježišovmu i Panne Márii Vás všetkých bez výnimky pozdravujem z úprimného srdca svojho a prosím Vás, odovzdajte moje vrele a úprimné pozdravenie celej našej rodine i na okolí. Tiež tak pozdravujem i svojich známych, priateľov, a najmä kňazov u Vás i na okolí. Svoje skromné modlitby obetúvam často na tento úmysel – za zdravie duševné i telesné všetkých, za pokoj i mier medzi všetkými...”

Ani všetko neľudské psychické a fyzické týranie, ktorému ho komunistickí vyšetrovatelia podrobili ho nezlomilo a nevyhnalo z neho lásku. Ostal verný svojmu biskupskému heslu heslu „*Per crucem ad lucem* – *Cez kríž k svetlu* miloval všetkých, aj svojich blízkych aj tých, ktorí ho týrali a neprestával sa za nich modliť.

12. januára 1951 ho štátny súd v Bratislave v procese spolu s biskupmi Jánom Vojtaššákom a Pavlom Gojdičom odsúdil na doživotie. V rokoch 1951 – 1956 bol väznený vo Valdiciach, Leopoldove, Prahe-Ruzyni, Žiline, Ilave a v Prahe-Pankráci.

Kristovi a Cirkvi ostal otec biskup Michal Buzalka verný až do konca. Z jeho života si môžeme zobrať dôležité poučenie. Do budúcnosti možno kráčať bezpečne len cez Kristov kríž. Iné cesty nehľadáme, pretože by sme len márnili čas a strácali správny smer. V Živote záleží len na Kristovi, stavať na niečom inom je ako stavať na piesku. Kristovou smrťou na kríži nám Boh povedal všetko, čo mal na srdci. Teraz čaká na našu

odpoveď. Kto dokáže v mučeníctve darovať seba samého, plne odpovedal na Božie volanie.

Otec biskup Michal Buzalka ostal vo väzení až do roku 1956, kedy mu kvôli veľmi zlému zdravotnému stavu, zapríčinenému pobytom vo väzení, prerušili výkon trestu. Nedovolili mu však ísť a vrátiť sa na Slovensko, ale internovali ho v domove dôchodcov v Dečíne a neskôr v Charitnom domove v Táboře, kde žil v katastrofálnych životných podmienkach až do 7. decembra 1961, kedy umrel. Jeho telesné pozostatky boli v roku 1964 prenesené do rodiska v Svätom Antone, kde bol pochovaný v hrobe svojich rodičov. Následne boli jeho ostatky prenesené 12. februára 2003 do krypty katedrály sv. Martina v Bratislave, kde sa nachádzajú kostrové pozostatky viacerých významných mužov katolíckej Cirkvi na Slovensku.

V roku 2000 sa začal proces jeho blahorečenia. Diecézna fáza procesu bola ukončená a postúpená Vatikánu k definitívnemu vyjadreniu. Na záver prikladáme modlitbu za blahorečenie otca biskupa Michala Buzalku:

Všemohúci Bože, vyvolil si si svojho služobníka Michala Buzalku, aby trpel na Tvoju slávu a pre dobro Cirkvi. Väznený, ponížovaný, oplúvaný, zosmiešňovaný, niesol tento údel v hlboké pokore. Za hranicami Slovenska prijal z Tvojich rúk kalich utrpenia. Na pohľad nič nezostalo na ňom z dôstojnosti veľkňaza Cirkvi, podobne ako z Ježiša Krista, keď ho viedli na Kalváriu, no v jeho vnútri si žiaril Ty sám, Bože. Prosíme Ťa, Večný Bože, osláv svojho služobníka Michala, aby sme si ho uctievali na oltároch celej Cirkvi. Za jeho blahorečenie Ťa prosíme skrze Krista, nášho Pána. Amen

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/biskup-michal-buzalka-sa-nenechal-zlomit-statnou-mocou-jeho-zivot-bol-oslavou-krista/>